

III blok. Iqtisodiy tayyorlash moduli

Bo‘lajak ota va ona oilada bolani qanday oziq-ovqat, tibbiy yordam, vitaminlar bilan, to‘g‘ri, to‘laqonli ovqatlanishini ta‘minlashni bilishlari kerak.

Oilada ona va bolani iqtisodiy qo‘llab-quvvatlash ularning farovonligini ta‘minlashning muhim jihatni hisoblanadi. U geografik joylashuvi, ijtimoiy mavqeい, daromad darajasi va boshqalar kabi ko‘plab omillarga bog‘liq bo‘lishi mumkin bo‘lgan ko‘plab jihatlarni o‘z ichiga oladi. Oilada ona va bolani iqtisodiy ta‘minlashning bir necha asosiy jihatlari:

1. Yetarli daromad: eng muhim omillardan biri. Bu onaning bolaning oziq-ovqat, kiyim-kechak, uy-joy va tibbiy yordam kabi asosiy ehtiyojlarini ta‘minlashga imkon beradigan barqaror daromadning mavjudligi.

2. Bolalar uchun xarajatlar: bolani tarbiyalash va unga g‘amxo‘rlik qilish katta xarajatlarni talab qiladi. Bunga bolalar bog‘chasi yoki maktab uchun to‘lov, tibbiy xarajatlar, o‘yin-kulgi va bolaning boshqa ehtiyojlari kiradi.

3. Ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash: Yangi O‘zbekistonda ishsizlikka qarshi kurash, nafaqalar, bolalar uchun subsidiyalar, stipendiyalar va boshqalar kabi ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash dasturlari mavjud. Ular oilaga bolalarni iqtisodiy ta‘minlashda katta yordam bermoqda.

4. Oilaviy jamg‘arma va moliyaviy rejalashtirish: ota-onal shoshilinch moliyaviy masalalarni hal qilishlari kerak bo‘lib qoladi. Bunda bolaning kelajagini ta‘minlash uchun jamg‘arma va byudjetni rejalashtirishni bilish juda muhimdir.

5. Muntazam bilim olish va kasbiy rivojlanish: yangi bilimlar va kasbiy rivojlanish ota va onaga kelajakda moliyaviy imkoniyatlarining tobora orta borishiga yordam beradi.

6. Sug‘urta: tibbiy va hayot sug‘urtasi, kasalliklar yoki baxtsiz hodisalar bilan bog‘liq kutilmagan moliyaviy yo‘qotishlardan himoya qiladi.

7. Ish va bola parvarishi: ish bilan bola parvarishi o‘rtasidagi muvozanatni topish muhimdir. Bunda oila byudjetini yaratish va yuritish, xarajatlarni nazorat qilish va kelajakni rejalashtira olish yordam beradi.

Oila va bolani samarali iqtisodiy qo‘llab-quvvatlash ko‘p jihatlarga e’tibor berishni talab qiladi. Bunda har bir oila va vaziyat o‘ziga xosdir. Bolaning o‘sishi va rivojlanishi uchun eng yaxshi sharoitlarni ta‘minlash uchun ota-onalar oilaning moliyaviy maqsadlari va rejalarini muhokama qilishlari, hamkorlik qilishlari va bir-birlarini qo‘llab-quvvatlashlari muhimdir.

Diqqat!

- Otalar bolalarning tarbiyasi va bilim olishida teng ishtirok etishlari kerak.
- Qizlar o‘g‘il bolalar bilan teng ta’lim olishlari va rivojlanishlari kerak.
- Olimlar ta‘kidlashicha, bola miyasining katta qismi homila paytidan 3 yoshgacha bo‘lgan davrda rivojlanadi. Shuning uchun ham aynan bu muhim davrda uning rivojlanishini rag‘batlantirish juda muhimdir.

- Ko‘pgina xalqaro tadqiqotlar kambag‘allik darajasi va bola rivojlanishining pastligini savodsizlik, ijtimoiy muammolar va oiladagi zo‘ravonlik, yetarli darajada ovqatlanmaslik va surunkali kasalliklar bilan bevosita bog‘liqligini ko‘rsatdi.
- Bolani sog‘lom rivojlanishini ta’minlash va uni maktabga tayyorlash masalalarini rejalashtirishda ota-onalarni o‘qitishni ham kiritish kerak.
- Ota-onalar o‘z bolalari uchun birinchi va eng yaxshi tarbiyachilar bo‘lishlari darkor.
- Ota-onalar bolaning maktabgacha ta’lim davridagi ilk rivojlanishi - ularning nafaqat boshlang‘ich ta’limdagi, balki butun hayotidagi muvaffaqiyatlarning garovi ekanligini yaxshi tushunishlari lozim.
- Ilk yoshdagi bolaning rivojlanishi ota-onalar, oila, mahalla, tibbiyot va pedagog xodimlar va boshqalarni bolalar uchun qulay hayotiy muhit yaratishlarini taqozo qiladi.

Mahallalarning xotin-qizlar faollari, “Ota-onalar universiteti” mas’ullari, ota-onalar o‘zlarini «Uzlucksiz ma’naviy tarbiya» ma’rifiy harakatining a’zolari deb his qilishlari va xalqimizni ilk yoshdagi bolani rivojlantirish jarayoniga jalb qilishga harakat qilishlari maqsadga muvofiq.

III blok. Iqtisodiy tayyorlash moduli

Bo‘lajak ota va ona oilada bolani qanday oziq-ovqat, tibbiy yordam, vitaminlar bilan, to‘g‘ri, to‘laqonli ovqatlanishini ta’minlashni bilishlari kerak.

Oilada ona va bolani iqtisodiy qo‘llab-quvvatlash ularning farovonligini ta’minlashning muhim jihatni hisoblanadi. U geografik joylashuvi, ijtimoiy mavqeい, daromad darajasi va boshqalar kabi ko‘plab omillarga bog‘liq bo‘lishi mumkin bo‘lgan ko‘plab jihatlarni o‘z ichiga oladi. Oilada ona va bolani iqtisodiy ta’minlashning bir necha asosiy jihatlari:

1. Yetarli daromad: eng muhim omillardan biri. Bu onaning bolaning oziq-ovqat, kiyim-kechak, uy-joy va tibbiy yordam kabi asosiy ehtiyojlarini ta’minlashga imkon beradigan barqaror daromadning mavjudligi.
2. Bolalar uchun xarajatlar: bolani tarbiyalash va unga g‘amxo‘rlik qilish katta xarajatlarni talab qiladi. Bunga bolalar bog‘chasi yoki maktab uchun to‘lov, tibbiy xarajatlar, o‘yin-kulgi va bolaning boshqa ehtiyojlari kiradi.
3. Ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash: Yangi O‘zbekistonda ishsizlikka qarshi kurash, nafaqalar, bolalar uchun subsidiyalar, stipendiyalar va boshqalar kabi ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash dasturlari mavjud. Ular oilaga bolalarni iqtisodiy ta’minlashda katta yordam bermoqda.
4. Oilaviy jamg‘arma va moliyaviy rejalashtirish: ota-onalar shoshilinch moliyaviy masalalarni hal qilishlari kerak bo‘lib qoladi. Bunda bolaning kelajagini ta’minlash uchun jamg‘arma va byudjetni rejalashtirishni bilish juda muhimdir.
5. Muntazam bilim olish va kasbiy rivojlanish: yangi bilimlar va kasbiy rivojlanish ota va onaga kelajakda moliyaviy imkoniyatlarining tobora orta borishiga yordam beradi.
6. Sug‘urta: tibbiy va hayot sug‘urtasi, kasalliklar yoki baxtsiz hodisalar bilan bog‘liq kutilmagan moliyaviy yo‘qotishlardan himoya qiladi.

7. Ish va bola parvarishi: ish bilan bola parvarishi o‘rtasidagi muvozanatni topish muhimdir. Bunda oila byudjetini yaratish va yuritish, xarajatlarni nazorat qilish va kelajakni rejalashtira olish yordam beradi.

Oila va bolani samarali iqtisodiy qo‘llab-quvvatlash ko‘p jihatlarga e’tibor berishni talab qiladi. Bunda har bir oila va vaziyat o‘ziga xosdir. Bolaning o‘sishi va rivojlanishi uchun eng yaxshi sharoitlarni ta’minalash uchun ota-onalar oilaning moliyaviy maqsadlari va rejalarini muhokama qilishlari, hamkorlik qilishlari va bir-birlarini qo‘llab-quvvatlashlari muhimdir.

Diqqat!

- Otalar bolalarning tarbiyasi va bilim olishida teng ishtirop etishlari kerak.
- Qizlar o‘g‘il bolalar bilan teng ta’lim olishlari va rivojlanishlari kerak.
- Olimlar ta’kidlashicha, bola miyasining katta qismi homila paytidan 3 yoshgacha bo‘lgan davrda rivojlanadi. Shuning uchun ham aynan bu muhim davrda uning rivojlanishini rag‘batlantirish juda muhimdir.
 - Ko‘pgina xalqaro tadqiqotlar kambag‘allik darajasi va bola rivojlanishining pastligini savodsizlik, ijtimoiy muammolar va oiladagi zo‘ravonlik, yetarli darajada ovqatlanmaslik va surunkali kasalliklar bilan bevosita bog‘liqligini ko‘rsatdi.
 - Bolani sog‘lom rivojlanishini ta’minalash va uni mакtabga tayyorlash masalalarini rejalashtirishda ota-onalarni o‘qitishni ham kiritish kerak.
 - Ota-onalar o‘z bolalari uchun birinchi va eng yaxshi tarbiyachilar bo‘lishlari darkor.
 - Ota-onalar bolaning maktabgacha ta’lim davridagi ilk rivojlanishi - ularning nafaqat boshlang‘ich ta’limdagi, balki butun hayotidagi muvaffaqiyatlarning garovi ekanligini yaxshi tushunishlari lozim.
 - Ilk yoshdagи bolaning rivojlanishi ota-onalar, oila, mahalla, tibbiyot va pedagog xodimlar va boshqalarni bolalar uchun qulay hayotiy muhit yaratishlarini taqozo qiladi.

Mahallalarning xotin-qizlar faollari, “Ota-onalar universiteti” mas’ullari, ota-onalar o‘zlarini «Uzluksiz ma’naviy tarbiya» ma’rifiy harakatining a’zolari deb his qilishlari va xalqimizni ilk yoshdagи bolani rivojlanirish jarayoniga jalb qilishga harakat qilishlari maqsadga muvofiq.